

Uusi kotoutumislaki ja kotiäidit (1386/2010)

Luetaan yhdessä-verkosto
15.10.2011

Maahanmuuttojohtaja Kristina Stenman

Muutokset pähkinänkuoressa:

1. ***Soveltamisala koskee kaikkia maahanmuuttajia***
2. ***Alkuvaiheessa johdonmukainen yksilöllisten toimenpiteiden kokonaisuus***
 - ✓ Perustieto suomalaisesta yhteiskunnasta, oikeuksista, velvollisuuksista ja kotoutumisesta > ohjaus ja neuvonta > alkukartoitus > kotoutumissuunnitelma > kotoutumiskoulutus ja/tai muut toimenpiteet
3. ***Osallisena Suomessa -kokeilu perusta kotoutumiskoulutuksen kehittämiseksi ja tarvittaville lainsäädäntömuutoksille***
 - ✓ Kotoutumiskoulutusta kehitetään: uusia, vaikuttavampia ja kustannustehokkaampia menetelmiä Uusia ryhmiä kotoutumiskoulutuksen piiriin
 - ✓ Tuloksiin perustuen arvioidaan tarpeet järjestelmän muuttamiseksi, ml. tarvittavat lakimuutokset
 - ✓ Paikallisen tason kotouttamisohjelmat osaksi kunnan strategista suunnittelua

Muutokset pähkinänkuoressa -2:

4. ***Nuorten, kotiäitien, työelämän ulkopuolella olevien asemaan erityishuomio***
 - ✓ Paikallistason kotouttamisohjelmiin erilliset osiot
 - ✓ Nuorille kotoutumissuunnitelmat, perhenäkökulma kotoutumissuunnitelmiin,
 - ✓ Osallisena Suomessa -hankkeilla tärkeä rooli kehittämistyössä

5. ***Kotoutumisen edistäminen kaikkien politiikan sektoreiden vastuulla, mutta koordinointi korostuu***
 - ✓ SM:n/TEM:n koordinoimana valmistellaan valtion kotouttamisohjelma
 - ✓ Ministeriöiden välinen yhteistyöelin asetettu
 - ✓ ELY-keskukset vastaavat alueellisesta kehittämisestä, yhteistyöstä, yhteensovittamisesta ja seurannasta
 - ✓ Paikallisen tason kotouttamisohjelmat osaksi kunnan strategista suunnittelua

Tavoitteet, soveltamisala, määritelmät (1 luku)

- “ Lain tarkoitus (1 §)
 - . Edistetään maahanmuuttajan mahdollisuuksia aktiiviseen osallistumiseen, edistetään tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, myönteistä vuorovaikutusta

- “ Toimintaympäristön muutokset otettu huomioon (2 §):
 - . Soveltamisala koskee kaikkia maahanmuuttajia, myös esim. lapset, nuoret, kotiäidit
 - . Yksilöllisten kotouttamistoimenpiteiden henkilöpiiri määritellään erikseen ja määräytyy pääosin tarvelähtöisesti

- “ Kotoutumisen kaksisuuntaisuus (3 §)
 - . Kotoutuminen: maahanmuuttajan ja yhteiskunnan vuorovaikutteinen kehitys
 - . Kotouttaminen: kotoutumisen monialainen edistäminen
 - . Maahanmuuttaja, sosiaalinen vahvistaminen, monialainen yhteistyö, erityisiä toimenpiteitä tarvitsevat

Tärkeät viranomaiset paikallisesti:

- “ **Kunta (30 §)**
 - . Kokonaisvastuu kehittämisestä, suunnittelusta ja seurannasta
 - . Huolehdittava, että kunnan **palvelut** soveltuvat maahanmuuttajille
 - . Huolehdittava, että toimenpiteet ja palvelut järjestetään **tarvetta vastaavasti**
 - . Huolehdittava oman **henkilöstön** kotouttamisen **osaamisen** kehittämisestä
 - . Kaikki kunnan toimijat mukana: esim. neuvola, terveyskeskus, sosiaalitoimisto, päivähoito, koulu, nuorisotalot, liikunta- ja kulttuuritoiminta
- “ **Työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto (40 §))**
 - . Vastaa **työllistymistä ja kotoutumista** edistävistä ja tukevista työvoimapalveluista ja muista toimenpiteistä **työnhakijaksi ilmoittautuneille**
 - . Huolehdittava, että **palvelut sopivat** myös maahanmuuttajille
- “ Kaikkien viranomaisten tehtävä yhteistyötä (31 §)
 - . Kunta, TE -toimisto, poliisi, järjestöt ja yhteisöt

Yhteistyön välineitä paikallistasolla

- ” Kunta (tai useampi yhdessä) voi asettaa paikallistason **neuvottelukunnan** ja/tai laatia **yhteistyösopimuksia**

- ” **Kunnan/seudulliset kotouttamisohjelmat (32 - 33 §)**
 - . Velvoite, edellytys kuntakorvausten maksamiselle
 - . Tavoitteena kotoutumisen edistäminen, monialaisen yhteistyön vahvistaminen
 - ” ELY -keskus, TE -toimisto, Kela ja muut viranomaiset
 - ” Maahanmuuttaja- ja kansalaisjärjestöt, työntekijä- ja työnantajajärjestöt, uskonnolliset yhteisöt
 - . Väline käytössä nykyisessä laissa, mutta tavoitteena lisätä vaikuttavuutta:
 - Hyväksytään **valtuustossa**, tarkistetaan valtuustokausittain
 - Otetaan huomioon kunnan **talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa**
 - ❖ **Laki voimaan 1.9.2011 > vuoden 2012 TAE -valmistelu**

Kotouttamisohjelmat voivat sisältää:

- kytkeä kunnan muuhun strategiseen suunnitteluun
- suunnitelma erityisesti kotoutumista edistävästä ja tukevasta toimenpiteistä
- monivuotinen suunnitelma kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä
- suunnitelma lasten ja nuorten kotoutumisen edistämisestä
- suunnitelma työvoiman ulkopuolella olevien ryhmien kotoutumisen ja sosiaalisen vahvistamisen edistämisestä
- suunnitelma hyvien etnisten suhteiden ja vuoropuhelun edistämisestä
- suunnitelma seurannasta
- Lisäksi voidaan määritellä kunnan ja kansalaisyhteiskunnan väliset yhteistyömuodot

Kotoutumislaki ja kotiäidit - mikä muuttuu?

- soveltamisalan laajennus > selkeämpi velvoite suhteessa kaikkiin maahanmuuttajiin, myös työelämän ulkopuolella
- Alkuvaiheen toimenpiteet kattavammiksi esim. alkukartoitus
- Uudenlainen painopiste koko perheen kotoutumisprosessiin
- Kolmannen sektorin rooli, kotoutumisen kaksisuuntaisuus vahvemmin laissa
- Osallisena Suomessa: myös kotiäidit nimenomaisena kohderyhmänä
- Kuitenkin käytännön soveltaminen nyt varsinainen koetinkivi